Дәрбәнд

ДОСТЛУГ. ГАРДАШЛЫГ. БИРЛИК

100 1921·2021 ДАССР

Тәсисчиләр: ДАҒЫСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МӘТБУАТ ВӘ ИНФОРМАСИЈА НАЗИРЛИЈИ

12+

№ 27 (98323) 1920-ҹи илдән чыхыр 2 ијул 2021-ҹи ил, ҹүмә. *Гијмәти 2 рубл.*

РЕСПУБЛИКА БАШЧЫСЫНЫН НӨВБӘТИ СӘФӘРИ

Ијунун 25-дә Дағыстанын башчысы вәзифәсини мүвәггәти иҹра едән Серҝеј Меликов Дағыстанын Шимал зонасында ишҝүзар сәфәрдә олдуғу заман илк нөвбәдә Јужныј- Сухокумск шәһәринә баш чәкмишдир. Тәдбирләр Восточно-Сухокумски гәсәбәсинин әразисиндән 4 километр аралыгда јерләшән һәрәкәт едән гумлар саһәсинә бахышла башламышдыр.

Јужныј - Сухокумск шәһәриндә олмушдур

Һәр бир бәләдијјәдә сосиал објектләрә әсас диггәт јетирилир вә Јужно- Сухокумскидә истисна дејилдир. Бурада реҝион башчысы тикинтиси артыг баша чатдырылмыш «Ромашка» ушаг бағчасында олмушдур. Мүәссисә 144 јерликдир вә онун «Сејсмбезопасност» програмы үзрә 2020-ҹи илин апрел ајында тикинтиси башламышды. Серҝеј Меликов ушаг бағчасынын ишчиләри илә ҝөрүшүб сөһбәт едәркән онларын ајлыг әмәк һаггларынын артырылмасына хүсуси диггәт јетирмишдир. Республика башчысы гејд етмишдир ки, бүдҹә саһәсинин ишчиләри бәләдијәдә игдисадијјат үзрә орта ҝөстәриҹи сәвијјәсиндән ашағы әмәк һаггы алмамалыдырлар. Бунунла әлагәдар реҝион башчысы јаранмыш вәзијјәтин ајдынлашдырылмасыны тапшырмышдыр. Сонра Серҝеј Меликов ушаг бағчасынын гаршысында јерләшмиш ики јатагхананын бинасыны ҝәзмишдир. Бу биналарын бириндә әһалинин сосиал мүдафиәси идарәси вә бәләдијјә бирләшмәсиндә әһалинин сосиал хидмәтинин комплекс мәркәзи јерләшир. Јатагханаларда јаранмыш вәзијјәти шәрһ едәркән Серҝеј Меликов билдирмишдир ки, биналарын тәтгиг едилмәси үчүн мүтәхәссисләр ҝөндәриләҹәкдир ки, ҝәләҹәкдә бурада јашамаг үчүн комфортлу шәраитләр јарадылсын. Бунунла белә реҝион башчысы буранын сакинләриндән коммунал хидмәтләрә ҝөрә өдәнишләрин вахтында верилмәсини хаһиш едәрәк билдирмишдир ки, бу өдәнишләр һесабына Мәнзил Коммунал Тәсәррүфаты вә Тәмирә вәсаит фонду јараныр. Бундан башга мүлкијјәт саһибләри шәриклијинин јарадылмасы тәклиф едилмишдир. Реҝион башчысы сәһијјә саһәсиндән дә јан кечмәмишдир. Хүсусилә Меликов коронавирусдан ваксинасија мәнтәгәси јерләшән јерли поликлиникада олмушдур. Реҝион башчысы шәһәрдәки Ковид-19 бағлы вәзијјәтлә марагланмыш вә әмин олмушдур ки, шәһәрин сәһијјә мүәссисәләри лазыми һәр шејлә тәмин едилмишдир. Республика башчысы илә сөһбәтдә тәшкилатын әмәкдашлары гејд етмишләр ки, ваксин чатышмамазлығы јохдур, дәрманлар да лазымы мигдардадыр. Бу ҝүн шәһәрдә 10 ковид чарпајысы гурашдырылмыш, 9 нәфәр стансионардадыр, 15 пасијент амбулатор мүалиҹәси алыр. Бәләдијјәјә 950 доз ваксин ҝөндәрилмиш, 780 артыг адам пејвәнд олмуш, јәни ваксинин 80 фаиздән чоху истифадә олмушдур. Кечән ҝүнләр әрзиндә 15 нәфәр пејвәнд едилмиш, 150 гәдәр доз галмышдыр. Бундан сонра ДР башчысы вәзифәсини мүвәггәти иҹра едән Серҝеј Меликов шәһәрин ушаг- ҝәнҹләр мәктәби јерләшән идман-бәдән тәрбијјәси комплексини ҝәзмишдир. Бураја 500 јахын ушаг ҝәлир, бурада 7 идман (сәрбәст-ҝүләшмә, ҹудо, ушусанда, бокс, волејбол, футбол, шаһмат) сексијасы фәалијјәт ҝөстәрир. Мәктәбин әсаслы тәмири вә реконструксијасы 2015-ҹи илдә кечирилмишдир.

Серҝеј Меликов һәмчинин «НК, Роснефт- Дагнефт) ААҸ баш гурғуларында да олмушдур. Мүәссисә үзрә мәһсул ҝөстәриҹиләри беләдир: 2020-ҹи илдә 110 тон нефт вә ја кечән илә мүгајисәдә 79,5 фаиз нефт истеһсал олунмушдур. Баш гурғулардакы објект газын сепарасијасы үчүн нәзәрдә тутулмушдур. Республика башчысына мүәссисәнин тарихиндән вә онун бу ҝүн јеринә јетирдији функсијалардан данышмышлар.

Сәфәр чәрчивәсиндә Серҝеј Меликов даһа бир канализасија тәмизләмә гурғуларындан бириндә олмушдур. Тәмизләмә гурғусу «Тәмиз су» федерал мәгсәдли програм чәрчивәсиндә тикилмәјә башламыш, һәмин објектин тикинтиси 2014-ҹү илдә дајандырылмышдыр. Лакин лајиһә бу ҝүн РФ-нин «Шимали Гафгаз Федерал Даирәсинин Инкишафы» дөвләт програмына дахил едилмиш, 2022-2024-ҹи илләрдә тикинтиси баша чатдырылмалыдыр.

«Дағыстан» РИА

БУ НӨМРӘДӘ

С.Меликов Ногај рајонунда олмушдур
«Дагыстан»-РИА

Електромеханика заводуна ҝәлмишдир *сәһ.2*

С.Меликов Дағыстанда наркотик ҹинајәтләри олан мәһкумларын реабилитасијасы үчүн гурумларын јарадылмасы тәшәббүсүнү дәстәкләмишдир
«Дағыстан» РИА сәһ.3

Ики јени мүавинәт
«Дағыстан» РИА сәһ.6

Хәстәлијә илк тутуланлардан бири олмушам

К.Кәримов

Шән дағлылар» сәркисинин ачылышы олду
Н.Рәһим гызы сәһ.6

100 бал алан үч нәфәр шәһәр сакини

Н.Рәһим гызы сәһ.7

Мәнасыз Әфганыстан мүһарибәси
К.Кәримов

Турист ахыны пандемијадан әввәл дә чохалмаға башламышды
Сәһ. 8

Бәләдијјәләрә сәфәр давам едир

Шәнбә күнү ДР башчысы вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Серкеј Меликов Дағыстанын Шимал зонасындакы Ногај рајонунда олмушдур.

Хүсусилә Орта -Түбе кәндиндә субјект башчысы тикилән 200 јерлик јени мәктәблә таныш олмуш, ушагларла үнсијјәтдә олмуш, онларын проблемләри илә марагланмышдыр. Ушаглар јај тәтили олмасына бахмајараг бураја әлавә мәшғул олмаға кәлирләр. Тәһсил тәшкилаты өтән илин ахырларында истифадәјә верилмишдир. Бурада идман залы, футбол, волејбол, баскетбол мејданчалары вә воркаут мејданчасы вар. Онларын јанында јени парк салынмышдыр. Тәрәкли –Мәктәб кәндиндә республика башчысы «ДР-ин мүасир шәһәр мүһитинин формалашдырылмасы» дөвләт програмы чәрчивәсиндә Капелгородски адына паркдакы абадлашдырылмыш ичтимаи мејданчаларла таныш олмушдур. Һәмин кәнддә рекион башчысы кечмиш СовиКП рајон комитәсинин әсаслы тәмирә еһтијачы олан 2 мәртәбәли бинасыны кәзмишдир. Инзибаты саһәләрин чатышмамазлығы нәзәрә алынса бинанын әсаслы тәмири бурада дөвләт вә бәләдијјә мүәссисәләрини, ичтимаи тәшкилатларыны јерләшдирмәјә вә әһали үчүн мүхтәлиф дәрниклә тәшкил етмәјә имкан верәчәкдир. Вәзијјәти шәрһ едән Серкеј Меликов гејд етмишдир ки, бу бина Ногај рајону үчүн вачибдир вә ДР-ин әмлак назирлији васитәси илә онун республиканын балансына алынмасы, тәтгиг кечирилмәсинин техники тапшырыгларыны мүәјјән едилмәсини вә сонра онун әсасында лајиһә едәрәк әсаслы тәмир кечирилмәсини тапшырмышдыр. Сонра республика башчысы Шөһрәт обелискинә чичәкләр гојараг рајонун көркәмли сакинләринин хатирәсини јад етмишдир.

Ишчи сәфәри чәрчивәсиндә Серкеј Меликов һәмчинин дә Кадрија адына гәзалы мәктәбдә дә олмушдур. Ушаглар тәһсил алан бина 75 фаиз санитар-епидемиоложи нормалара чаваб вермир. Тәдрис бинасы 108 ил бундан әввәл 1913-чү илдә тикилмишдир. Мәктәбин 250 шакирд үчүн нәзәрдә тутулмасына бахмајараг бу күн бурада 500 дән артыг шакирд тәһсил алыр. Јемәкхананын бинасында анчаг 50 шакирд јерләшир. Тәдрис кабинетләри чатышмамазлығы үзүндән мәктәб үч нөвбәли тәлим режиминә кечмәк тәһлүкәси гаршысындадыр. Рекион башчысы көһнә мәктәбин әвәзинә јени мәктәбин тикинтиси мәсәләсинин ишләниб һазырланмасына тапшырыг верди. Бунун үчүн профил назирлик вә Ногај рајонунун башчысы илә разылашдырылараг техники тапшырыгларын тәртиб едилмәсинә көстәриш верилмишдир.

«700 шакирд јери олан јени типли лајиһәләр вардырса онлара бахмаг олар» дејә рекион башчысы гејд етмишдир. Бундан башга Серкеј Меликов мүтәхәссисләрин тәтгиг етмәсиндән сонра гәза мәктәбинин јериндә әлавә тәһсил мәркәзи, истираһәт паркы, еләчә дә стадион јарадылмасы һаггында көстәриш вермишдир. Ишчи сәфәринин давамында Серкеј Меликов бир аз әввәл тәмир олунмуш Ногај драм театрынын вә «Ајланај» фолклор етнографија ансаблынын бинасыны кәзмишдир. Рекион башчысы Ногај халгынын фолклоруну горујучусу сајылан рәгс коллективи илә көрүшмүшдүр. Ансаблын нүмајәндәләри Серкеј Меликова рајонун тарихи вә мәдәнијјәтинин популарлашмасы үчүн музеј тикинтиси һаггында хаһишлә мүрачиәт етмишләр. Республика башчысы бу мәсәләнин ишләниб һазырланмасына тапшырыг вермиш, коллективә исә јени јарадычылыг вә шәхси наилијјәтләр , еләчә дә сағламлыг арзуламышдыр.

Бундан башга рекион башчысы домбра аләти һазырлајан емалатханада олмушдур. Бурада уста гонаглара бу истигамәтин перспективләри һаггында данышмышдыр. Сонра о «Голос степи» республика гәзетинин редакцијасына кәлмишдир. Бурада рекион башчысына реализә едилән лајиһәләри, о чүмләдән Сурија кедән аиләләр һаггында «Алданмышлар.2 һиссә» филмини презентасија етмишләр. Филм түрк дилинә чеврилмиш, онун јарадычылары нүмајиш үчүн Түркијәјә дәвәт олунмушлар. Серкеј Меликов јарадычы коллективини дәстәкләмишдир. Ногај рајонуна сәфәр мүдријјәт бинасынын гаршысындакы јени паркы кәзмәклә баша чатмышдыр. Објект Дағыстан Республикасынын «Мүасир шәһәр мүһитинин формалашдырылмасы» дөвләт програмынын реализә едилмәси чәрчивәсиндә тикилир. «Трезвaја Россија» Федерал лајиһәси чәрчивәсиндә бурада гурашдырылмыш воркаут мејданчасында субјект башчысы, һәмчинин идманла мәшғул олан ушагларла да сөһбәт етмишдир.

Ногај рајонундакы епидемиоложи вәзијјәтә кәлдикдә бурада 20 чарпајы гурашдырылмышдыр. Стасионарда 15 адам јерләшдирилмиш, кечән күнләр әрзиндә 2 нәфәр госпитала јатырылмышдыр. Бүтүнлүкдә бәләдијјәјә ајрылмыш 2,5 мин доз ваксин 100 фаиз истифадә олунмушдур. Өтән күнләрдә 90 нәфәрә јахын адам ваксинасија едилмишдир. Рајона нөвбәти доз партијасынын көндәрилмәси көзләнилир.

Серкеј Меликов Ногај рајонуна сәфәр етмишди

Дағыстан рәһбәрләриндән кимин сонунчу дәфә Ногај рајонуна кетдијини хатырламырам. Беләликлә, Серкеј Меликовун Дағыстанын шимал чөл бөлкәсинә сәфәри, чохлары вә јәгин ки, рајонун сакинләри үчүн дә көзләнилмәз вә тәсирли олду.

Сәфәр Орта-Мәктәб кәндиндәки 200 шакирд јерлик мәктәбдән башлады. Республикамызын башчысы орада синиф отагларыны кәзди, педагожи коллективлә көрүшдү, мәктәбин наилијјәтләри, уғурлары вә проблемләри илә таныш олду.

Сонра С.Меликов рајон мәркәзи Тәрәкли-Мәктәбдә олду, бурада да сакинләрлә көрүшдү вә Кадрија Темирбулатова адына мәктәби зијарәт етди. Кадрија- Шолпан (Шолпан- Ногај дилиндә дан улдузу мәнасыны верир)тәхәллүсү илә танынмыш мәшһур Ногај шаирәсидир.

Онун «Горы начинаются с равнины», «Сказание о любви», «Песни юности» әсәрләри, ики шеир топлусу чох кениш јајылмышдыр. Кадрија 1971-чи илдә Максим Горки адына Әдәбијјат Институтуну битирмишдир. Онун јаздығы шеирләрә өз халгы арасында популјар олан чохлу маһнылар бәстәләнмишдир

100-ә јахын јашы олан Кадрија мәктәбинин вәзијјәтини көрән Серкеј Алимович, кәлән ил 700 шакирд јерлик тәзә мәктәб бинасынын тикинтисинә башламаг үчүн бу ил лајиһә-смета сәнәдләрини һазырламаг барәдә тапшырыг вериб.

Һал-һазырда чох да бөјүк олмајан бу бинада 500 ушаг тәһсил алыр. Республика Башчысынын бу гәрары мәктәбин бүтүн педагожи вә валидејн коллективини чох севиндирмишдир. Јәгин ки, онлар буну һеч көзләмирдиләр.

Бүтүн бунлардан сонра Серкеј Меликов «Чөлүн сәси» («Голос степи») рајон гәзетинин редакцијасында олмуш вә гәзетин бүтүн әмәкдашларыны бу мәтбуат органынын 90 иллик јубилеји мүнасибәтилә тәбрик етмишдир.

Меликовун кәлишини шәрһ едән Ногај рајонунун башчысы Мухтарбиј Аджеков демишдир: «Вахт тапыб бизә кәлдијинә көрә республика Башчысы Серкеј Алимовичә Ногај рајонунун сакинләри адындан миннәтдарлығымы билдирирәм. О, 40 дәрәчә истијә бахмајараг, сакинләрин һәјатыны өјрәнмәк үчүн бизә тәшриф бујурмушдур. Дүнән С.Меликовлә илә үнсијјәтдә олан һәр бир кәс онун ачыглығыны, сәмимијјәтини, инсанлара олан хош мүнасибәтини гејд етмишдир».

Тарлан Әләкпәров

Ијунун 25-дә республиканын Шимал рајонларына сәфәр чәрчивәсиндә ДР башчысынын вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Серкеј Меликов Јужно- Сухокумск електромеханика заводуна баш чәкмишдир. Танышлыг заманы гејд едилмишдир ки, мүәссисәләрарасы игтисади әлагәләрин позулдуғуна көрә завод комплекләшдирмә мәмулатларынын вә еләчә дә дөвләт сифаришләринин алынмасында чәтинликләрлә үзләшир.

Електромеханика заводуна кәлмишдир

Рекион башчысы заводун инкишафы үчүн лазыми дәстәк тәдбирләри көрмәјә, еләчә дә мүәссисәнин күчләрини вә онун инкишаф имканларынын әтрафлы анализ едилмәси үчүн енеркетика саһәсиндән мүтәхәссисләр көндәрәчәјинә сөз вермишдир.

Гејд етмәлијик ки, Јужно- Сухокумск електромеханика заводу електрик пајлајычы вә регулјасија едән аваданлыг вә еләчәдә мәишәт чиһазлары истеһсал едир. Мүәссисә өзүнүн шәхси вә ја јашајыш үчүн лазым олмајан дашынмаз әмлакынын ичарәјә верилмәси вә идарә олунмасы илә мәшғулдур. Мүәссисә 1977-чи илдә Кизлјар електромеханика заводунун сехи кими фәалијјәт көстәрмиш, 1986-чы илдә исә КЕМЗ филиалына чеврилмишдир. 1989-чу илдә филиалын базасында сәрбәст мүәссисә јарадылмышдыр.

Серкеј Меликов Дағыстанда наркотик ҹинајәтләри олан мәһкумларын реабилитасијасы үчүн гурумларын јарадылмасы тәшәббүсүнү дәстәкләмишдир

Дағыстан Республикасында наркотикләмүбаризә комиссијасынын ичласы 28 ијунда ДР башчысы вәзифәсини ичра едән Серкеј Меликов тәрәфиндән кечирилиб.

Илк олараг, наркотик тиҹарәти илә әлагәли ресидивлијин гаршысыны алмаг үчүн шәрти олараг мәһкум олунмуш шәхсләрин наркотик алудәчилијинин мүаличәси, һәртәрәфли реабилитасијасы вә јенидән сосиаллашдырылмасы үчүн көрүлән тәдбирләр мәсәләсинә бахылмышдыр.

Серкеј Меликов республикада бу саһәдә мөвҹуд вәзијјәтин чәтин олдуғуну вә наркотик васитәләрин, психотроп вә тәсирли маддәләрин сатышы вә сатыш базарынын кенишләндирилмәси мејли илә характеризә олундуғуну билдирди.

Ҹари илин 1 ијун тарихинә гәдәр 9 ислаһ мүәссисәсиндә, һәмчинин бөлкәдәки истинтаг тәҹридханаларында ганунсуз наркотик тиҹарәти саһәсиндәки ҹинајәтләрдә тәгсирләндирилән 800-дән чох шүбһәли шәхсин олдуғу билдирилди. Инсанлар профилактик гејддәдирләр. Бу илин 5 ајы әрзиндә ДР үзрә ФСИН ДР ДИН илә бирликдә 520 грамдан чох наркотик васитә вә психотроп маддә әлә кечириб.

Ејни заманда, рекион рәһбәри бу истигамәтдә мүәјјән ишләрин апарылдығыны гејд едиб. Беләликлә, Дағыстанын истинтаг тәҹридханаларында пенитенсиар системин ислаһ мүәссисәләриндә сахланылан алкогол, наркоманија илә әлагәли сосиал вә психолоки иш шөбәси програмы тәтбиг олунду. Ајрыҹа, сосиал вә психоложи иш груплары јарадылды, дини конфессијаларын вә иҹтимаи тәшкилатларын нүмајәндәләри профилактикаја ҹәлб едилди, һәбсханадан чыханлара вә ҹәзаларыны чәкәнләрә көмәк көстәрилди, сосиал реабилитасија вә ујғунлашмаларына диггәт көстәрди.

«Амма көрүлән ишләрә бахмајараг, статистика 2019-ҹу илдә Русија Федерасијасы Федерал пенитенсиар хидмәтинин наркотик ҹинајәтләринә көрә ҹинајәт иҹра мүфәттишлијиндә гејдијјатда олан 1466 нәфәрдән 121 нәфәрин икинҹи ҹинајәт төрәтдијини көстәрир»,-деди.

Тәкрар ҹинајәтләрин фаизини јүксәк адландыран Меликов, көрүлән тәдбирләрин еффективлијини артырмаға чағырды.

Русијанын Дағыстан Республикасы үзрә УФСИН-ин рәһбәри Андреј Полјаков бу саһәдәки ишләрин вәзијјәти барәдә әтрафлы данышды. Наркотик алудәчилији илә әлагәли ҹинајәтләрдә күнаһландырылан мәһкумларын УИИ гејдләрини кечмиш статискаларына истинад етди: 2019-ҹу илдә-1466 нәфәр, 2020-ҹи илдә- 1358 нәфәр, 1 ијун 2021-ҹи ил тарихиндә 832 нәфәр. Идарә рәһбәринин сөзләринә көрә, тәкрарланан ҹинајәтләрин әсас сајы шәрти олараг мәһкум олунмуш шәхсләрин пајына дүшүр.

Дағыстан Республикасынын Дахили Ишләр Назирлији илә бирликдә гејдијјатда олан шәхсләрә гаршы профилактик тәдбирләр көрүлдүјүнү сөјләди. Бундан әлавә Полјаков јени һөкумәт органлары, әһалинин мәшғуллуг мүәссисәләри, тәһсил, иҹтимаи вә дини тәшкилатларла 18 мүгавилә бағладығыны вә һәјата кечирдијини әлавә етди. Мәдәни, идман вә асудә фәалијјәтләр апарылыр, һәмчинин мәнәви вә әхлаги тәрбијә мөвзусунда данышыглар апарылыр.

Ејни заманда мәһкум олунмуш јеткинлик јашына чатмајанларла ишләмәјә даһа чох диггәт јетирилир.

Дағыстан Республикасынын Әмәк Назирлији илә гаршылыглы фәалијјәт сајәсиндә 2020-ҹи илдә һәбс јерләриндән азад едилмиш 24 нәфәр мәшғуллуг хидмәтинә мүраҹиәт етди вә онлардан 8-и ишлә тәмин олунду. 2021-ҹи илдә 31 нәфәр- онлардан 4 нәфәр ишлә тәмин олунмуш, 27 нәфәр ишсиз кими гејдијјата көтүрүлмүш вә онлар мүавинәт алыр. Бундан савајы, 2019-2020-ҹи тәдрис илиндә 932 мәһкум бу ихтисаслар үзрә пешә тәһсили алыб. Јени тәдрис илиндә 688 мәһкум ПУ-213-ә гәбул едилди. Системли иш тәшкил етмәк үчүн рекионал Федерал Ҹәза Хидмәтинин рәиси республикада наркотик алудәчиләринин јенидән сосиаллашдырылмасы илә бағлы идарәләрарасы гаршылыглы фәалијјәт гајдалары һаггында Әсаснамәнин тәтбиг олунмасына даир тәшәббүслә чыхыш етди. Идарә онун ишләниб һазырланмасыны өз үзәринә көтүрмәјә һазыр олдуғуну билдирди.

Мүалиҹә курсундан кечмәк мәҹбуријјәтиндә олан шәхсләрин ваһид мәлумат базасыны јаратмағы тәклиф етди. Сонда Полјаков республикада бу шәхсләрин сосиал реабилитасијасы үчүн ихтисаслашмыш тибб тәшкилатлары вә гурумларынын јарадылмасыны мәгсәдәујғун адландырды.

Серкеј Меликов Дағыстан Республикасы үзрә Федерал Ҹәза Хидмәти рәисинин тәклифләрини дәстәкләди вә шәрһ едәрәк гејд етди ки, бир чох мәһкум ислаһ мүәссисәләринин хариҹинә чыхараг јени бир һәјат гурмаға чалышыр, лакин асылылыглары буна имкан вермир. Бунлар иш габилијјәтли, актив јашда олан инсанлардыр, буна көрә республика башчысы әмин едир ки, онларын реабилитасијасы јалныз ислаһ мүәссисәләринин диварлары дахилиндә дејил, азад едилдикдән сонра да давам етдирилмәлидир.

Һәмчинин, ичлас чәрчивәсиндә ДР Әмәк вә Сосиал Инкишаф Назирлијинин сосиал хидмәт мүәссисәләринин наркотик асылылығынын гаршысынын алынмасы үчүн фәалијјәтинин тәшкили мәсәләсинә бахылды. Бу саһәдәки тәшкилатларын вәтәндашларын реабилитасијасы бахымындан там ишләмәдијини гејд едән бөлкә рәһбәри ишләрини күҹләндирмәјә чағырды.

Ичлас чәрчивәсиндә рекион башчысы ДР Әмәк Назирлијинин әввәлки ичласда вердији тапшырыгларын иҹрасы илә бағлы һесабаты да динләди. Һәмин һесабат наркотик васитәләрдән вә психотроп маддәләрдән һәким ресепти олмадан истифадә едән шәхсләрин сосиал реабилитасија вә јенидән сосиаллашма һәјата кечирән гејри- һөкумәт тәшкилатларынын фәалијјәтләринин Русија ганунвериҹилијинә ујғунлуғунун јохланылмасынын тәшкили илә әлагәли иди.

ДР-ин Әмәк вә Сосиал Инкишаф Назири Изумруд Мүһитдинова республика әразисиндә 16 белә гурумун фәалијјәт көстәрдијини вә бәзиләриндән нүмунә көтүрәрәк, үмумијјәтлә вәзијјәт барәдә данышды. Беләликлә, бу тәшкилатлардакы ишләрин һеч бир тәнзимләмә базасы, мүалиҹә үсуллары вә ја реабилитасија хидмәтләринин көстәрилмәси үчүн ваһид шәртләр вә стандартлар олмадыгда гурулдуғуну сөјләди.

Маһачгала вә Каспијскдәки үч охшар гурум нүмунә олараг көстәрилди. Јохлама нәтиҹәләринин көстәрдији кими, реабилитасија курсларыны кечәнләрин тәхминән 60 %-и тәкрар мүалиҹәјә гајыдыр. Ејни заманда, назир бу саһәдә ишләмәк үчүн тәлим кечмиш ихтисаслы тибб ишчиләринин чатышмазлығыны әсас проблем һесаб едир. «Чох вахт мәркәзләрин ишчиләри фәрди психологлар вә терапевтләр тәрәфиндән тәмсил олунур»,-деди.

Мүһитдинова әлавә едиб ки, бу мәркәзләрдә реабилитасија програмлары «12 аддым» програмынын принсипләринә әсасланыр, јәни наркоманија бир инсанын психоложи, сосиал вә мәнәви һәјатында позулмалара сәбәб олан бир хәстәлик кими танынър.

Ихтисаслы кадр чатышмазлығы тезиси ДР Сәһијјә Назирлијинин башчысы Татјана Белјајева тәрәфиндән дә тәсдигләнди. О, ән чох бу мәркәзләрдән кечмиш реабилитасија олунмуш инсанларын тибб ишчиси кими фәалијјәт көстәрдикләрини гејд етди.

«Ајыг Русија» Федерал лајиһәсинин рәһбәри Султан Һәмзәјев өлкәдә тәхминән 1400 белә мәркәзин олдуғуну, бунларын 80%-нин охшар иш принсипләринә вә апарылан ишин еффективлијинин охшар көстәриҹиләринә саһиб олдуғуну сөјләди.

«Бу күн реабилитасија секторуна ҹавабдеһ олаҹаг вә тәнзимләјән ваһид бир идарәнин тәјин едилмәси чох ваҹибдир. Чох вахт мүтәхәссисләр әвәзинә, бу мүәссисәләрдә кечмиш наркоманлар ишләјирләр, куја онлар хәстәләр үчүн ән јахшы нүмунәдирләр.

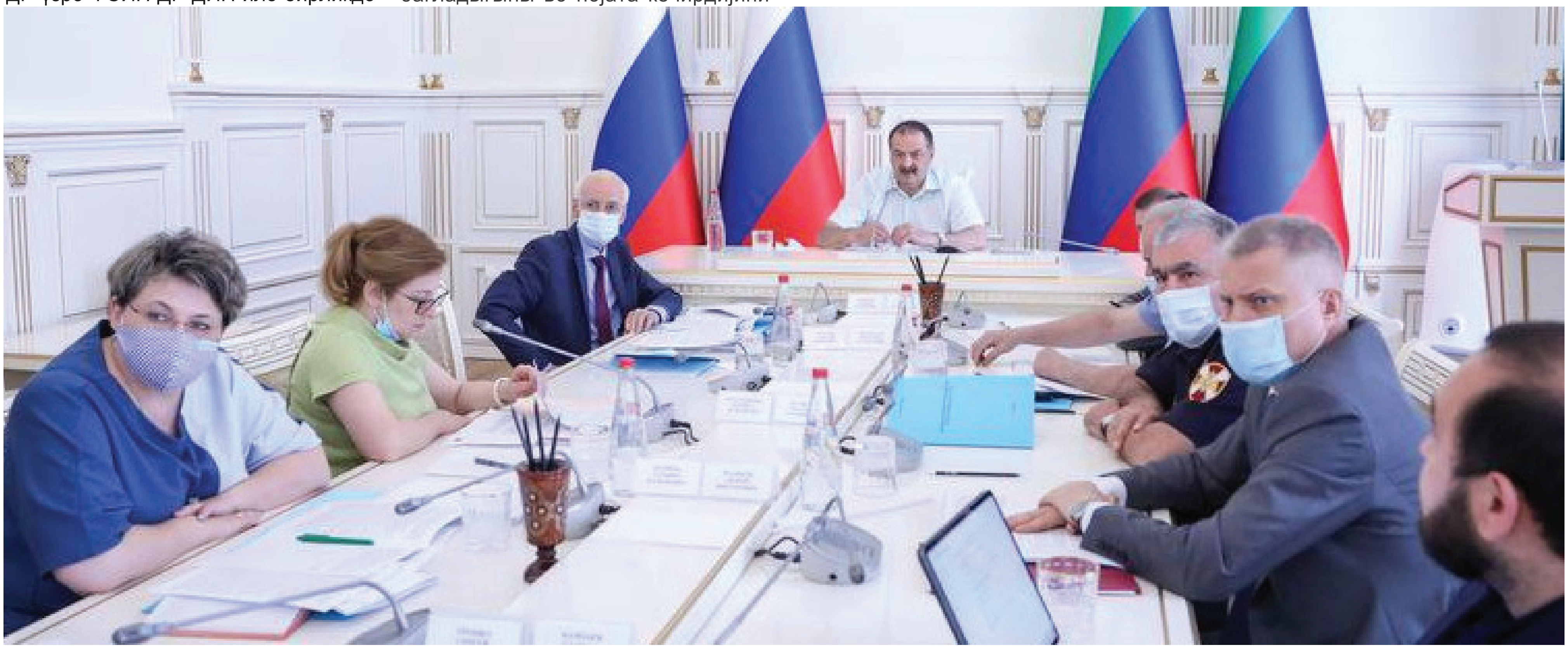

Клиникаларын өзләри дә әксәр һалларда кирајә тутулмуш котеҹләрдир.

Бу сәбәбдән бир сыра критеријалар мүәјјән едилдикдә сертификатлашдырма системиндән данышырыг. Бу стандартлара ујғун ишләмәләри, танынмыш нормалара әмәл етмәләрини вә дөвләтин дәстәјинә лајиг көрүлмәләрини тәмин едәҹәкдир. Нәтиҹәдә иҹтимаијјәтә ачыг олаҹаг вә наркоманија проблеми олан аиләләри дәрманларын реабилитасија системи гејри- мүәјјән олан бу ҹүр сахта фирмаларын ганунсуз һәрәкәтләриндән хилас едәҹәк, аккредитә олунмуш мәркәзләр әлдә едәҹәјик»,-дејә Һәмзәјев вурғуламышдыр

Ичласдан сонра бөлкә башчысы Наркотикләрлә мүбаризә комиссијасынын фәалијјәтинин артырылмасы үчүн тәлимат верди. Хүсусилә, Сәһијјә вә Әмәк назирликләри, «Роспотребнадзор» вә Фөвгәладә һаллар назирлијинин нүмајәндәләрини ҹәлб етмәклә, дәрман истифадә едән инсанларын сосиал реабилитасијасыны һәјата кечирән белә тәшкилатларын фәалијјәтинә нәзарәт етмәк үчүн ишчи групунун јарадылмасы тапшырылыб.

Бөлкә рәһбәри иҹтимаи тәшкилатларын нүмајәндәләрини тәҹрүбәләриндән истифадә едилә билән бу ишә гошулмаға чағырды. Дағыстан Республикасы Һөкумәти Сәдринин мүавини Рамазан Ҹәфәрова бу иши шәхси нәзарәтинә көтүрмәк тапшырылды.

«Дағыстан» РИА

Сөздән ишә

Баш назир Михаил Мишустинин Пјатигорскда кечирилән мүшавирәдә бөлкәмиз вә хүсусән дә Дағыстан үчүн бир сыра проблемләри вә перспективли тапшырыглары елан етмәсиндән јарым ај кечмишдир.

Мүшавирәдә Шимали Гафгаз субјектләринин дикәр рәһбәрләри илә јанашы, Дағыстанын башчысы Серкеј Меликов да иштирак етмишдир. Баш назирин о заман сәсләндирдији тапшырыглардан бири дә туризм кластеринин инкишафы иди. Чох вахт кечмәсә дә, бу мәсәләдә мүәјјән ирәлилајиш мүшаһидә етмәк олар. Ејни заманда темп, әлбәттә ки, чох шеј арзу едир.

Мәсәлән, Дәрбәнддә отел вә меһманханаларын чатышмазлығы өзәл секторда кирајә гијмәтләринин кәскин артмасына сәбәб олуб. Һәддиндән артыг јүксәк гијмәтләр орта туристләри горхуда вә туризм ахыны көлән ил истигамәтләрини дәјишә биләр. Дағыстанын бу мәсәләдә Краснодар вә Ставропол дијарларындан кери галдығыны сөјләмәк лазымдыр, бахмајараг ки, Дағыстанда туризм сәнајесинин потенсиалы јүксәкдир. Бу кечикмәнин сәбәбләриндән бири дә сон илләрин мәнфи антитеррор хәбәрләридир. Бу да тәбидир ки, јалныз туристләри дејил, ејни заманда инвесторлары да горхудурду.

Баш назирин галдырдығы дикәр проблем кәнд тәсәррүфатынын инкишафы проблеми иди. Республикамызда кәнд әразиләринин вә кәнд тәсәррүфатынын инкишафында онун реал потенсиалындан да әһәмијјәтли бир кери галма вар.

Бундан әлавә, һөкумәт нәһајәт баша дүшмәлидир ки, јалныз инкишаф етмиш бир кәнд өлкәдәки әһалидә әһәмијјәтли бир артым верә биләр. Кичик шәһәр мәнзилләри, үстә көл 20 иллик ипотекалар әһалинин артымына сәбәб ола билмәз. Кәнд евләри исә һәмишә ушагларла долу олмушдур. Буна көрә дә бүтүн Русија үзрә кәндләрә дәстәк програмларына еһтијач вар.

С.Һачыәһмәдов,
медиа експерти

Ики јени мүавинәт

Һамилә гадынлар вә 8-17 јашлы ушагларын 2 јени мүавинәт алмасы үчүн РПФ ијул ајындан әһалидән әрзәләрин алынмасына башланачагдыр. Бу һагда ПФР РПФ-нын ДР үзрә идарәсинин мәтбуат мәркәзи хәбәр вермишдир.

«Әризәләр шәхсән (РПФ-нин јерли шөбәсинә) вә ја РПФ сајтындакы шәхси кабинетә вә ја Дөвләт Хидмәтләри Порталы васитәси илә вермәк олар.

COVID-19 үзрә вәзијјәти нәзәрә алараг һазырки вахта мәсафә сахламаг јолу илә әризәләрин верилмәси даһа үстүндүр», дејә мәлуматда билдирилир.

Јени мүавинәтләр ушаглары тәрбијә едән бир валидејнә вә вахтында гадын мәсләһәтханаларында гејдијјата алынмыш һамилә гадынлара верилир. Өдәнишин мәбләғи рекионлар тәрәфиндән тәнзимләнир. Һәр ушаға (8-17 ушаглар үчүн) јашајыш минимумунун 50 фаизи, һамилә гадынлара, јашлы адам үчүн нәзәрдә тутулмуш јашајыш минимумунун јарысыны тәшкил едир.

Өдәнишләрин көлири рекион үчүн мүәјјән едилмиш јашајыш минимумундан ашағы оланлар ала биләр вә әризә верәнин еһтијачларыны комплекс гијмәтләндирдикдән сонра тәјин олунур.

«Дағыстан» РИА

Хәстәлијә илк тутуланлардан бири олмушам

Бир нечә ајдан сонра башланмасынын ики иллији тамам олачаг Коронавирус пандемијасынын јајылмасынын сүрәти азалмаг әвәзинә өлкәмиздә јенидән сүрәтләнмәјә башламышдыр. Мүтәхәссисләрин етирафына көрә онун әсас сәбәби вaксинасијанын кечикдирилмәсидир. Һәлә чох инсанлар хәстәлијин тәһлүкәсини дәрк етмир, мүхтәлиф бәһанәләрлә беләбир вачиб профилактики тәдбирдән бојун гачырмаға чалышырлар, сосиал шәбәкәләрдә чәрәјан едән антиваксинасија тәблиғаты да дәстәк верир. Лакин дүнја үзрә сон мәлуматлар бәләдир. Јер үзүндә хәстәлијә тутуланларын сајы 200 милјон, өләнләрин сајы исә 2 милјона јахындыр. Өлкә Президенти Владимир Владимирович Путин кечирдији бүтүн видео көрүшләрдә әһалинин вaксинасијаја мүнасибәтини дәјишмәјә чағырыр вә КИВ-дә тәблиғат ишинин күчләндирилмәсинин вачиблијини хүсусилә гејд етмишдир.

Республикамызда вәзијјәт јенидән кәркинләшмәјә башламышдыр. ДР башчысы вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Серкеј Меликов Дағыстан сакинләринә видеомүрачиәтлә чыхыш етмишдир. Тәссүфләр олсун ки, адамлар дүнјада баш верән һадисәләри нә көрмүр, нә дә һәгигәти данмаг истәмирләр. Бу күн Дәрбәнд шәһәриндә вә рајонунда хәстәлијә тутулуб сағаланлар аз дејил. Онлардан бири рајонда вә шәһәрдә јахшы танынан, өмрүнү чохуну тәһсил системинә һәср едән Низам Балајевич Һачыјевдир.

Кәлин ону динләјәк: «Мән бу хәстәлијә илк дәфә тутуланлардан биријәм. Хәстәлик һәрарәтин 38 дәрәчәјә галхмасы илә башлады. Һәким чағырдым вә мәни хәстәханаја јатырдылар. Лакин бурада чох галмадым, ағыр хәстәләрин чох олдуғуна көрә мүаличәни евдә давам етдирмәји мәсләһәт көрдүләр. Дөрд күн антибиотикләр гәбул етдикдән сонра вәзијјәтим јахшылашмаға башлады. Анчаг хәстәлијин кетдикчә инкишаф етдији бир вахтда сәһијә назирлији вә Роспотребнадзорун тәләбләринә әмәл етмәк лазым иди. Бир ај бундан әввәл Ковид-19 пандемијасына гаршы вaксинасијадан кечмәји гәрара алдым. Чинар кәндиндәки саһә хәстәханасында рајон тәһсил идарәсинин бүтүн коллективи «Спутник В» илә пејвәнд олдулар. Мән дә онларын арасында идим. Биринчи дәфә ајын башланғычында вә 20 күн кечдикдән сонра тәкрар 2 дәфә вaксинасијадан кечдик. Профилактика характерли бу тәдбирин чох фајдалы олмасы көз габағындадыр. Тамамилә өзүмү јахшы һисс едирәм. Там әмин олмаг үчүн «Сағламлыг» тибб мәркәзиндә магнит-резонанс томографијасыны (МРТ) кечдим, нәтичәләр исә сағлам олдуғуму тәсдиг етди. Јәни коронавирус пандемијасынын әламәтләри ашкар едилмәмишдир. Бунунла јанашы ган анализи дә етдирмишәм. Бурада да античисимләрин олмамасы тәсдиг олунмушдур. вaксинасија сертификатыны да вахтында алмышам. Она көрә дә профилактики тәдбирләрин тәшкилиндән чох разыјам вә буна шүбһә илә јанашанлара үзүмү тутуб дејирәм: Әзиз јолдашлар! Ковид пандемијасынын даһа ағыр штаммларынын ашкар едилдији бир вахтда вaксинасијадан кечмәјиниз олдуғча вачибдир. Сосиал шәбәкәләрдә пајлашылан фејк мәлуматлара инанмајын, чүнки бу мәлуматларын нә мәгсәдлә едилдијини дәрк етмәк чәтин дејилдир. Өзүнүзүн ирадәсини нүмајиш етдирәрәк чох вачиб бир тәдбирдән кәнарда галмајын. Ән башлычасы исә һәм өзүнүзү, һәм аиләнизи вә һәм дә әтрафдакыларын һәјатыны тәһлүкә алтына салмајын. Нәтичәләр чох ағыр ола биләр».

Арајыш: «Дәрбәнд» республика гәзетинин әмәкдашлары да мүрачиәтләрә чаваб олараг вaксинасијадан биринчи кечәнләр сырасындадырлар. Хошбәхтликдән онларын һеч бириндә пандемија хәстәлијинин әламәтләри ашкар олунмамышдыр. Һамы өзүнү күмраһ вә сағлам һисс едир. Буна көрәдә һамынызы һеч нәдән чәкинмәјәрәк вaксинасија едилмәјә чағырырыг

К. Кәримов

«Шән дағлылар» сәркисинин ачылышы олду

Дағыстан Республикасынын Дөвләт бүдчә тәшкилаты (ДБТ) Дәрбәнд Дөвләт тарих, мемарлыг вә археоложи музеј-горуғунда Дағыстан Республикасынын халг рәссамы Ислам Шовкинскинин «Шән дағлылар» сәркисинин ачылышы олмушдур.

Тәдбири музејин мәдәнијјәт вә тәһсил експозисијасы, сәркм вә екскурсија ишләри үзрә директор мүавини Зүлејха Наметова ачараг бу сәркинин Дәрбәнд музеј-горуғу зијарәтчиләрини дағлыларын һәјат вә һәјат тәрзини характеризә едән әсәрләрлә таныш етмәк үчүн үмидвар олдуғуну билдирди.

Сәркидә дағлыларын һәјат тәрзини характеризә едән һејкәлтарашлыг ишләри вә паннолар тәгдим олунмушдур.

Бу һејкәлләр күндәлик мөвзулары илә инсанлара јахындыр.

Шовкинскинин образлары изләјичијә тәкчә Гафгазын екзотизмини дејил,ритмләрини, сәсләрини вә аромаларыны чатдырыр.

Дағыстан Республикасынын халг рәссамы Ислам Шовкинскиј Русија Федерасијасы Рәссамлар Иттифагынын үзвүдүр, дәфәләрлә Дөвләт мүкафаты лауреаты адына лајиг көрүлмүшдүр, Русија Мүасир Тарихт музејиндә, Гафгаз халглары музејиндә, Русијанын Тәтбиги Сәнәт музејиндә, халг тәсәррүфаты наилијјәтләри сәркисиндә (ВДНХ) вә чохсајлы експозисијаларын иштиракчысыдыр.

Сәнәткар кими јеткинлијә чатан рәссама тәләб чохдур, өз аудиторијасы вар, фәал ишләмәјә. Республиканын ичтимаи вә мәдәни һәјатында иштирак етмәјә давам едир. она јарадычылыг уғурлары вә јүксәк наилијјәтләр арзулајырыг.

Н. Рәһим гызы

РЕШЕНИЕ

от 24 мая 2021 года № 43/102

О Председателе Собрания депутатов сельского поселения «сельсовет Первомайский» Пятого созыва

В связи с вступлением в силу новой редакции Устава муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан (далее также – Устав), утвержденного решением Собрания депутатов сельского поселения «сельсовет Первомайский» (далее – Собрание депутатов) от 15 марта 2021 года № 39/88 «О принятии новой редакции Устава муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан»,

с учетом норм, установленных абзацем вторым части 8 статьи 44 Федерального закона от 6 октября 2003 года № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации» (в редакции, установленной подпунктом «а» пункта 4 Федерального закона от 18 июля 2017 года № 171-ФЗ «О внесении изменений в Федеральный закон "Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации"»),

Собрание депутатов РЕШИЛО:

1. Оставить Тагирова Низами Тажировича на должности Председателя Собрания депутатов до истечения срока осуществления полномочий Собрания депутатов текущего созыва.

Установить, что в случае досрочного прекращения полномочий Главы сельского поселения «сельсовет Первомайский» и применения норм, установленных частью 17 статьи 32 Устава, полномочия Председателя Собрания депутатов до истечения срока полномочий Собрания депутатов текущего созыва осуществляются лицом, избранным на должность Председателя Собрания депутатов текущего созыва, в соответствии с абзацем первым настоящего пункта.

2. Опубликовать настоящее решение на официальном сайте муниципального образования «сельсовет Первомайский» (1-maysk.ru) и в печатных средствах массовой информации в течение срока, установленного Уставом.

3. Установить, что настоящее решение вступает в силу со дня официального опубликования в одном из источников опубликования, указанных в пункте 2 настоящего решения.

Председатель Собрания депутатов
Н.Т. ТАГИРОВ
Секретарь Собрания депутатов
Х.З. ШАХБАНОВА

РЕШЕНИЕ

от 28 июня 2021 года № 44/103

О назначении выборов депутатов Собрания депутатов сельского поселения «сельсовет Первомайский» Шестого созыва по единому многомандатному избирательному округу («Первомайский»)

В соответствии с пунктами 1, 7 статьи 10 Федерального закона от 12 июня 2002 года № 67-ФЗ «Об основных гарантиях избирательных прав и права на участие в референдуме граждан Российской Федерации», пунктом 5 статьи 12 Закона Республики Дагестан от 6 июля 2009 года № 50 «О муниципальных выборах в Республике Дагестан» и Уставом муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан, Собрание депутатов сельского поселения «сельсовет Первомайский» (далее – Собрание депутатов) РЕШИЛО:

1. Назначить выборы депутатов Собрания депутатов Шестого созыва по единому многомандатному избирательному округу («Первомайский») на 19 сентября 2021 года.

2. Выборы депутатов Собрания депутатов Шестого созыва провести по единому многомандатному избирательному округу («Первомайский»), образованному решением Собрания депутатов от 7 апреля 2016 года № 1 «Об образовании единого многомандатного избирательного округа («Первомайский»)».

3. Направить настоящее решение в участковую избирательную комиссию № 0443 с полномочиями муниципальной избирательной комиссии муниципального образования «сельсовет Первомайский» Дербентского района Республики Дагестан и в территориальную избирательную комиссию Дербентского района Республики Дагестан.

4. Опубликовать настоящее решение на официальном сайте муниципального образования «сельсовет Первомайский» (1-maysk.ru) и в печатных средствах массовой информации в течение 5 дней со дня принятия настоящего решения.

5. Установить, что настоящее решение вступает в силу со дня официального опубликования.

Председатель Собрания депутатов
Н.Т. ТАГИРОВ
Секретарь Собрания депутатов
Х.З. ШАХБАНОВА

ТӘҺСИЛ

Ваһид Дөвләт Имтаһаны

Ән чох бал топлајараг ВДИ (ваһид дөвләт имтаһаны) зирвәсини фәтһ етмәји бачаран Дәрбәнд шәһәринин мәзунларынын јүксәк һазырлығыны гејд етмәк олдугча хошдур, гүрурверичи бир һиссдир. Вә биз сизә онлар һаггында данышмаг истәјирик:

Сәкинә Сәфтәровна Сәттарзадә, ВВТМ Дәрбәнд шәһәр 3 сајлы орта үмумтәһсил мәктәбинин мәзунудур. Ваһид Дөвләт Имтаһанында әдәбијјатдан ән јүксәк -100 бал топлајыб. Тәһсил алдығы дөвр әрзиндә һәмишә јахшы көстәричиләр нүмајиш етдирән Сәкинә һәм дә јүксәк әхлагы вә тәрбијәси илә дә сечилән шакирдләрдәндир. Өз нәзакәти, бөјүкләрә һөрмәти вә чалышганлығы илә һамынын рәғбәтини газана билмишдир. Мәктәбдә тәһсил алдығы дөрдә чох актив, биликли, јүксәк интеллектә саһиб бир шакирд олдуғуну вә бүтүн фәннләрә мараг көстәрәрәк биликләрә асанлыгла јијәләнә билмәсини нүмајиш етдирмишдир. Ән чох исә һуманитар фәнләрә үстүнлүк верән Сәкинә, артыг 10-чу синифдән имтаһана һазырлашмаға башламышдыр. Чохлу инша јазылары, тест тапшырыглары үзәриндә чалышараг өз билик сәвијјәсини јүксәлтмәјә наил олмушдур. Јалныз дәрс програмы чәрчивәсиндә дејил, мүасир вә харичи әдәбијјатла да марагланыр вә даима мүталиә едирди. Газандығы наилијјәтләринә көрә өз валидејнләринә вә мүәллимләринә миннәтдар олдуғуну дејир. Мүәллимләри: Арзу Нәсрәтдиновна, Зумруд Велијевна, Елмира Шыхәһмәдовнаја, она инандыгларына вә көстәрдикләри көмәк әсасында јүксәк бал топладығыны сөјләјәрәк онлара чох миннәтдар олдуғуну дејир. Сәкинә Сәфтәровна А.И.Герсен адына Русија Дөвләт Педагожи Университетинин харичи дилләр факүлтәсиндә тәрчүмә вә тәрчүмәшүнаслыг ихтисасына јијәләнмәји гаршысына мәгсәд гојуб.

ББТМ Дәрбәнд шәһәр 19 сајлы орта үмумтәһсил мәктәбинин мәзуну Саида Низамијевна Беделова Ваһид Дөвләт Имтаһанында рус дили фәниндән 100 бал топлајараг биринчиләр пилләсинә јүксәлә билмишдир. Тәһсил алдығы 11 ил әрзиндә Саида ағыллы, тәһсили илә чидди мәшғул олан, синиф јолдашларына һәмишә нүмунә олан вә көмәјини онлардан әсиркәмәјән әсл шакирд адына лајиг бир гыздыр. Мәктәбдә вә синифдә апарылан бүтүн тәдбирләрдә јахындан вә актив иштирак едән Саида тәһсил алдығы илләр әрзиндә һамынын јаддашында чалышган, сәлигәли вә елмә, билијә јијәләнмәјә һәвәс көстәрән бир шакирд кими галмышдыр.

Мәһәммәд Јунусович Чанмирзојев- ББТМ Дәрбәнд шәһәр 15 сајлы орта үмумтәһсил мәктәбинин мәзунудур. Ваһид Дөвләт Имтаһанында рус дили фәнниндән 100 бал топлајыб.

Мәһәммәд бүтүн бу илләр әрзиндә мәктәбдә мүкәммәл, јәни «әла» гијмәтләрлә охумушдур, фәнн олимпиадаларынын вә бир чох мүсабигәләрин иштиракчысы олмушдур. Онун әсас хүсусијјәти мараг вә фәдакарлыгдыр. Ваһид Дөвләт Имтаһанына һәлә 10-чу синифдән һазырлашмаға башлајан Мәһәммәд гајдалары тәкрар өјрәнәр, тестләр үзәриндә ишләјәр, инша јазмаг, инша-мүлаһизә үзәриндә чалышмаг, бәдии әдәбијјат охумаг-нәһајәт Мәһәммәд үчүн өз бәһрәсини верди.

Һәмсөһбәтимизин дедијинә әсаслансаг, шакирдләрин чоху вахтындан габаг тапшырыгларын өһдәсиндән кәләрәк имтаһаны тәрк етмишләр. Бу да онларын јүксәк һазырлығыны бир даһа тәсдигләјир. Тәһсилә чидди јанашмалары вә кәләчәк ихтисасларына дүзкүн сечим етмәләри онларын беләјүксәк нәтичәләр әлдә етмәсинә имкан вермишдир.

Бу ән јүксәк тәрифә лајиг олан көзәл бир нәтичәдир. Кетдикчә даһа чох јени зирвәләр фәтһ етмәләрини истәјирик.

Биз дә өз нөвбәмиздә Ваһид дөвләт Имтаһаныны мүвәффигијјәтлә баша вуран мәзунларымызы тәбрик едир, онлара кәләчәкдә наилијјәтләр арзулајырыг.

Н.Рәһим гызы

ШГФД халгларынын тој мәрасимләринин јенидән гурулмасы- «Нәсилләрин бајрамы»нын тәгдиматы

Ијунун 28-дә «Русијанын адәт вә әнәнәләри» Рекионларасы халг сәнәти фестивалы чәрчивәсиндә Шимали Гафгаз Федерал даирәси халгларынын тој мәрасимләринин «Нәсилләрин бајрамы»нын јенидән гурулмасы- тәгдиматы баш тутду.

Лајиһә АНО «Кәләчәјин еви» сосиал-мәдәни вә хејријјә лајиһәләринин ичрасына јар- д ы м мәркәзи, «Русија мәдәнијјәт фонду» Үмумрусија ичтимаи вә дөвләт тәшкилаты тәрәфиндән тәшкил едилмишдир. Һәмчинин «Мәдәнијјәт» милли лајиһәси чәрчивәсиндә РФ вә ДР Мәдәнијјәт назирликләринин, Республика Халг сәнәти Евинин дәстәји илә «Кәләчәјин Еви» хејријјә лајиһәләри һәјата кечирилир.

Фестивал рус халгларынын мәдәни әмәкдашлығы вә диалогу, милли тәһлүкәсизлијинин горунмасы, Шимали Гафгаз халгларынын әнәнәви мәдәнијјәтинин даһа да өјрәнилмәси вә горунмасы мәгсәдини дашыјыр вә ејни заманда, ичтимаи-сијаси иглимә вә игтисади инкишафына мүсбәт тәсир көстәрир. Фестивалда Гарачај-Чәркәз, Кабардин-Балкарија, Ингушетија-Аланија, Шимали Осетија-Аланија, Чеченистан, Дағыстан вә Ставропол дијарындан јарадычы груплар, усталар вә ифачылар иштирак етмишләр.

Фестивалы Чеченистан Республикасынын «Нохчо» дөвләт фолклор маһны вә рәгс ансамблы ачды вә «Мехкан дај» рәгсини тәгдим етди.

Бајрам програмы Шимали Осетија-Аланија Республикасынын «Артхурон» халг рәгс театры, Ингушетија Республикасынын «Лоаманоаз» хореографија ансамблы, Кабардин Балкарија Республикасынын «Ијнар» халг вокал-инструментал ансамблы, Гарачај-Чәркәз республикасындан «Абзашта» гадын вокал групу тәрәфиндән давам етдирилди.

Дағыстан Республикасынын јарадычылыг потенсиалы Чарода, Агул, Бујнакск, Сергокала рајонларынын

фолклор группары вә ифачылары тәрәфиндән тәгдим едилди.

«Бөлкәләрарасы Халг сәнәти фестивалы «Русијанын адәт вә әнәнәләри» Шимали Гафгаз Федерал Даирәсинин иштиракчыларынын мәдәнијјәти вә чохмилләтли Дағыстанын мәнәви мәдәнијјәтинин чәмләшмәси үчүн бир платформадыр»,- дејә мәдәнијјәт назиринин мүавини гејд етмишдир.

Республика Халг Сәнәти Евинин директору Марита Мурадова- Дағыстанда бөлкәләрарасы фестивалын кечирилмәси тәсадүфи дејил. 30-дан чох халг узун илләрдир бурада сүлһ вә әмин-аманлыг шәраитиндә јашајыр. Фестивал етник групларын бирләшмәсини, итирилмиш мәнәви дәјәрләрин дирчәлдилмәси вә инкишафыны, кәнч нәслин чохәсрлик әнәнәви мәдәнијјәти илә танышлығы тәблиғ едир. Гонагпәрвәр Дағыстан чохмилләтли вә чохконфессијалы Русија халгларынын ән зәнкин етномәдәни ирсинин горуну6 сахланылмасы вә популјарлашдырылмасы үчүн бир мәркәз олараг разылашма вә гаршылыглы анлашма сәјләриндә нүмунә ролуну ојнајыр».

Фестивал чәрчивәсиндә милли костјумлар вә онун елементләрини нүмајиш етдирән «Әнәнәләр вә мүасирлик» сәркиси Осетија, Ставропол, Ингушетија, Гарачај-Чәркәз вә Дағыстандан, Дәрбәнд, Маһачгала, Каспијск, Кизилјурт шәһәрләриндән, Аккуша, Бабајурт вә Казбек рајонларындан олан усталарын иштиракы илә кечди

Бајрам иштиракчылары тәрәфиндән нүмајиш етдирилән сәркинин костјум коллексијасы Шимали Гафгаз сакинләринин тарихи вә јенидән јарадылмыш әнәнәви кејим нүмунәләриндән ибарәт иди.

Бајрамын експозисијасы милли кејимләрдә олан куклаларын сәркиси илә тамамланды. Һәм фәрди мүәллифләр, һәм дә јарадычы коллективләр мүхтәлиф јашда олан куклачы-усталарын ишини тәгдим етмшләр.

Куклалар мүхтәлиф материаллардан: кил, кағыз, ағач, саман, тоз ағачы габығындан, текстил вә саирәдән һазырланыр.

Епидемиоложи вәзијјәтә көрә фестивал «Роспотребнадзор»ун ДР үчүн тәләбләринә ујғун олараг кечирилмишдир.

«Дағыстан» РИА

УНУДУЛМАЗ ҺАДИСӘЛӘР

Мәнасыз Әфганыстан мүһарибәси

Сүлһсевәр Советләр өлкәсинин тарихиндә чохлу һадисәләр олмушдур. Лакин Әфганыстан мүһарибәси бу һадисәләрин ичәрисиндә хүсуси јер тутур.

Бу һадисәдән 30 ил кечмәсинә бахмајараг, индијә кими онун һаггында рәјләр, мүнасибәтләр, мүзакирәләр мүхтәлифдир. Она көрә дә бу һадисәнин јаранма тарихинә нәзәр саланда чох мараглы фактлар ортаја чыхыр. Әфганыстан мүһарибәсинин јаранма тарихи 27 апрел 1978-чи ил тарихдә Әфганыстан да демократик јөнүмлү Халг Демократик Партијасынын һакимијјәтә кәлмәси илә башланмышдыр. 1979-чы илин октјабр ајында Әфганыстан Халг Республикасынын Ингилаби Шурасынын баш катиби Нурмәһәммәд Таракинин, онун мүавини һафизулла Әмин башда олмагла гәсбкарлар тәрәфиндән өлдүрүлүр. Өлкәдә вәтәндаш мүһарибәси башлајыр, мүхтәлиф ислам груплары Сосиалист һөкүмәти илә силаһлы мүбаризәјә галхыр. Өзләрини сүлһ уғрунда мүбаризләр адландыранлар НАТО, фарс көрфәзинин, һөкүмәтләри Әрәб дөвләтләри, Пакистан, Иран вә Чин онлара силаһ вә сурсат көндәрирдиләр. Мүчаһидләрин тәлим дүшәркәләри дә мәһз бу дөвләтләрдә јерләшмишди. 1979-чу или апрел-сентјабр ајларында Әфганыстан Демократик Республикасынын рәһбәрлији СССР-и һөкүмәтинә гошунлар көндәрмәси һаггында мүрачиәт көндәрмишдир. 12 декабр 1979-чы илдә Сов ИКП МК-нын баш катиби Леонид Брежнев вә Сов ИКП МК-нын сијаси бүросунун хүсуси комиссијасы дост Әфганыстан халгына бејнәлмиләл көмәк көстәрмәк мәгсәдилә Әфганыстана гошун көндәрмәси һаггында гәрар гәбул едир. СССР-ин Мүдафиә назиринин директивинә мүвафиг олараг совет гошунлары Әфганыстанда гарнизонларла јерләшәрәк вачиб објектләри мүдафиә етмәли идиләр. 27 декабр 1979-чы ил тарихдә СССР-и Дөвләт Тәһлүкәсизлик Комитәсинин хүсуси бөлмәләри Кабилдә «Фыртына 333» әмәлијјаты кечирәрәк һафизулла

Әмининн сарајына һүчүм чәкир вә Әфганистан ӘХДП-нын баш катиби һафизулла Әмин гәтлә јетирилир вә совет рәһбәрлијинә лојал олан Бабрак Калмал һакимијјәтә кәтирилир. Бәләликлә, Әфганыстан торпағында кедән силаһлы тоггушмалар сәнкимәк билмир. 14 јанвар 1980-чи ил тарихдә БМТ-нин баш ассамблејасынын гәбул етдији гәрарда Әфганыстана едилмиш силаһлы интервенсија писләнир вә совет гошунларынын орадан чыхарылмасы тәләб олунур. Лакин әксинә, 1980 –чи илин јанвар ајында «Әфганистанда совет гошунларынын мәһдуд контингенти» рәсми ады алмыш 40-чы Совет ордусу бураја дахил олур.

Сонралар Әфганыстан әразисинә 3 мотоатычы вә 1һава десант дивизијасы, әлаһиддә десант һүчум бригадасы вә әлаһиддә парашүт десант полку јеридилир. һәмин илин орталарында груплашма даһа бир мотоатычы девизија вә 2 әлаһиддә алајла күчләндирилмишдир. һәмин вахтда гошунларын үмуми сајы 82 мин нәфәрә , 5 ил сонра исә гошунларын сајы 106 мин нәфәрә чатдырылмышдыр. Мүдафиә назирлијинин мәлуматларына көрә Әфганыстанда 14 мин нәфәр әскәр вә забит һәлак олмушдур.Онларын арасында республикамызын вә Дәрбәнд рајонунун сакинләри дә вардыр. Дәрбәнд рајон ветеранлар шурасынын вердији мәлумата көрә Әфганыстан мүһарибәсиндә Дәрбәнд рајонундан 165 нәфәр иштирак етмиш, онлардан 3 дөјүшләрдә гәһрәманчасына һәлак олмуш вә бири иткин дүшмүшдүр. Бејбала Газибалајев, Ејнулла һачыбабајев «Дөјүш хидмәтләринә көрә» медалы вә « Гырмызы бајраг» ордени илә ,Исрафил Абасов «Совет Иттифагы Гәһрәманы» адына лајиг көрүлмүшләр.

Ашағы Чалған кәндинин сакини Ејнулла Нағыјевич һачыбабајевин ады Үмумиттифаг хатирә китабына дахил едилмишдир. О 1965-чи илин феврал ајынын 18-дә Ашағы Чалған кәндиндә анадан олмушдур. Мәктәби битирдикдән сонра сәнәдләрини Дагестанскије Огни шәһәринин 3 нөмрәли Кәнд техники пешә мәктәбинә верир вә бураны мүвәффәгијјәтлә битирир. 17 нојабр 1984-чи илдә Дәрбәнд бирләшдирилмиш шәһәр һәрби комиссарлығы тәрәфиндән СССР-и силаһлы гүввәләринә хидмәт етмәјә көндәрилир. Бир ил сонра Әфганыстан Республикасында хидмәт етмәјә башлајыр. Јефрејтор, БМП сүрүчү механики Ејнула Нағыјевичин Әфганыстанда көстәрдији икидликләр аз олмамышдыр. Чәсур дөјүшчү 14 дөјүш әмәлијјатында иштирак етмиш вә хүсусилә гошун дәстәләринин мүшајәт едилмәсиндә бөјүк хидмәтләри олмушдур. 18 ијун 1986-чы ил тарихдә кедән дөјүшләрдә Ејнулла 3 атәш нөгтәсини сусдурмуш ,анчаг алдығы чохлу гәлпә јараларындан дөјүшдә һәлак олмушдур. Көстәрдији икидлик вә мәрдликләрә көрә «Дөјүш хидмәтләринә көрә» вә «Гырмызы улдуз» орденини илә тәлтиф едилмишдир. Е.һачыбабајев доғма кәндинә кәтирилиб басдырылмыш вә онун хатирәсинин әбәдләшдирилмәси үчүн һәр илдә мүәјјән тәдбирләр кечирилир. Охудуғу мәктәбә онун ады верилмәси буна мисал ола биләр.

К.Кәримов

ТУРИЗМ

Дағыстандакы турист ахыны пандемијадан әввәл дә чохалмаға башламышды

Емин Мердановун дедијинә көрә, Дағыстанда турист ахыны пандемијадан әввәл дә чохалмаға башламышды.

Дағыстан республикасы кечән илин көстәричиләринә әсасән өзүндә һәгиги бир туризм кәшф етди. Турист ахынынын ики дәфә артмасы республика һакимијјәт органларыны сүрәтли шәкилдә јени туризм објектләри тикмәјә, мөвчуд оланлар инкишаф етдирмәјә вә туризм јерләриндә шәраити јахшылашдырмаға сөвг едир.

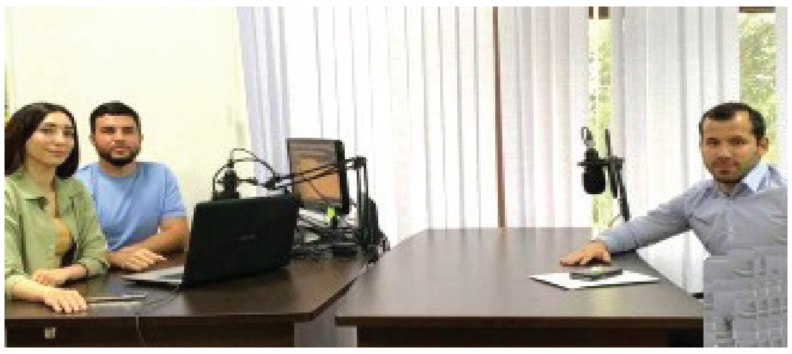

Мәзунијјәт дөвру башлајыб вә бүтүн сечим нөвләри илә туристләрин чоху Дағыстана үстүнлүк верирләр.

Дағыстан Республикасынын туризм вә Халг Сәнәтләри назири вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Емин Мерданов «СУР на неделе» радио програмынын нөвбәти гонағы олмушдур.

Мердановун дедијинә әсаслансаг, өтән јарымилдә республикаја туризм ахыны 500 мин нәфәри өтмүшдүр, кечән ил рәсми гејдијјатдан кечән туристләрин сајы 850 мин нәфәр олмушдур вә бу ил дә назирлик ејни мигдарда туристин өлкәмизә сәфәр едәчәјини көзләјир.

Коронавирус пандемијасы бизи мүхтәлиф саһәләрдә јени методлара әл атмаға мәчбур едир. она көрә дә туризм назирлији турист ахыныны мүәјјән систем үзрә гаршыламағы нәзәрдә тутур.

«Республикаја кәлән туристләрин сајы барәдә мәлумат вермәк үчүн аналитика мәсәләси үзәриндә ишләјирик, дүшүнүрәм ки, јахын кәләчәкдә дәгиг мәлуматлар әлдә едәчәјәк»- дејә шөбә рәһбәри хәбәри верди. Вә о, бөлкәнин коронавирус инфексијасы ортаја чыхмаздан әввәл дә популјарлыг газанмаға башладығыны сөјләди.

«Дағыстана турист ахыны һәлә COVID-19 пандемијасы ашкар едилмәздән әввәл артмаға башламышды. Республика инстаграм вә дикәр сосиал шәбәкәләрин көмәји илә күтләви изләјичијә ачылмышдыр»,-дејә Емин Мерданов сөјләди.

Назирлијә көрә ән популјар јерләр, - Сулак канјону, аул Чох, Дәрбәнд, Салта кәнди вә Гуниб рајонудур. Емин Мерданов, республикада һәлә бир чох чазибәли мәсафәнин олдуғуну да вурғулады.

Дағыстанын аз билинән, лакин чох мәнзәрәли бөлкәләрини популјашдырмаг үчүн гурум бир сыра фәалијјәтләр һәјата кечирир. Бунун үчүн туризм бизнеси нүмајәндәләринин Москва шәһәриндә «Интурмаркет», «МИТТ» вә дикәр сәнаје вә ихтисаслашмыш сәркиләри тәшкил олунур.

«Орада кифајәт гәдәр тәмсил олунан бир сәркимиз вар. Республикамыза давамлы олараг туризм сәнајеси хидмәтләрини, еләчә дә бир чох телевизија каналынын нүмајәндәләрини дәвәт вә гәбул едирик. дағыстанын туризм потенсиалыны үзә чыхармаг үчүн бурада тез-тез көрүшдүјүмүз бир чох рејтинг шоусу вар. Назирлијин гапылары туризм саһәсиндә чалышмаг, ону кенишләндирмәк истәјән һәр бир кәсин үзүнә ачыгдыр. Биз дә өз тәрәфимиздән һәр чүр дәстәк көстәрмәјә һазырыг. Бир тәләб одур ки, һәр һансы бир фәалијјәт ганун чәрчивәсиндә олмалыдыр»- дејә Е.Мерданов гејд етди.

«Дағыстан» РИА

Утерянный аттестат №0017985 о среднем общем образовании, выданный в 2010 году, МБОУ Мугартынской СОШ на имя Гасановой Саиды Азимовны, **считать недействительным**

Баш редактор әвәзи
Т.Г. ӘЛӘКПӘРОВ

Мәсул катиб
А.һ.МӘММӘДОВА

Шөбә редакторлары:
К.Г.БАБАЈЕВА
Р.М. МУСАЈЕВ

Мүхбирләр:
һ.һ. КӘРИМОВ
М.М.СЕЈИДОВ
Н.А.ГУЛИЈЕВ
Г.У. ӘМӘРОВ
Б.К. ПИРМӘҺӘММӘДОВ
Н.Р. МИРҺӘМИДОВА

Еһм оператору
А.Ј.АҒАКИШИЈЕВА

Баш мүһасиб
М. И.РӘҺИМОВА

РЕДАКСИЈАНЫН ВӘ НӘШРИЈЈАТЫН ҮНВАНЫ:
368600, Дағыстан Республикасы, Дәрбәнд шәһәри, Ленин күчәси, 37
тел.-факс (240) 4-73-59,
факс (240) 4-74-33
www.derbend.ru
(E-mail: gazetaderbend@mail.ru)
Телефонлар: баш редактор 89894856030, үмуми шөбә 89604204987

«Типографија-М» ММЧ-дә чап едилиб.
Индекс 368600
Мәтбәәнин үнваны
Дәрбәнд шәһәри, С.Гурбанов күчәси, 25
Телефон: 4-50-76

Гәзетин чапынын кејфијјәти барәдә мәтбәәјә мүрачиәт едә биләрсиниз.

Рабитә, информасија технолокијалары вә күтләви коммуникасијалар саһәсиндә нәзарәт үзрә Федерал хидмәт (Роскомнадзор).
Күтләви информасија васитәләринин гејдијјаты һаггында
Шәһадәтнамә
ДР үзрә рабитә, информасија технолокијалары вә Күтләви коммуникасијалар саһәсиндә нәзарәт үзрә Федерал хидмәт идарәси.
ПИ № ТУ05-00428
21.05.2019 г.

Материалларда кедән фактлар үчүн мүәллифләр мәсулијјәт дашыјырлар. Мүәллифләрин мөвгеји илә редаксијанын мөвгеји уғун кәлмәјә биләр.

Индекс: ПА-463
Чапа имзаланды: 1. 07. 2021.

Фактики олараг 9.30
Саат 10.00

Тираж 2000
Сиф. №